

Od początków istnienia uniwersyteckiej księżnicy istotną część wpływów stanowią materiały pozyskane od darczyńców. Do bibliotecznych zbiorów trafiały i nadal trafiają księgozbiory naukowców, zbiory kolekcjonerów, bibliofilów, miłośników książki oraz archiwa rodzinne. Różne są motywacje ofiarodawców zasilających zbiory biblioteki. Najczęściej widzą oni w Bibliotece Głównej odpowiednie miejsce, w którym zbiory będą zabezpieczone przed rozproszeniem i zniszczeniem, będą służyć kolejnym pokoleniom.

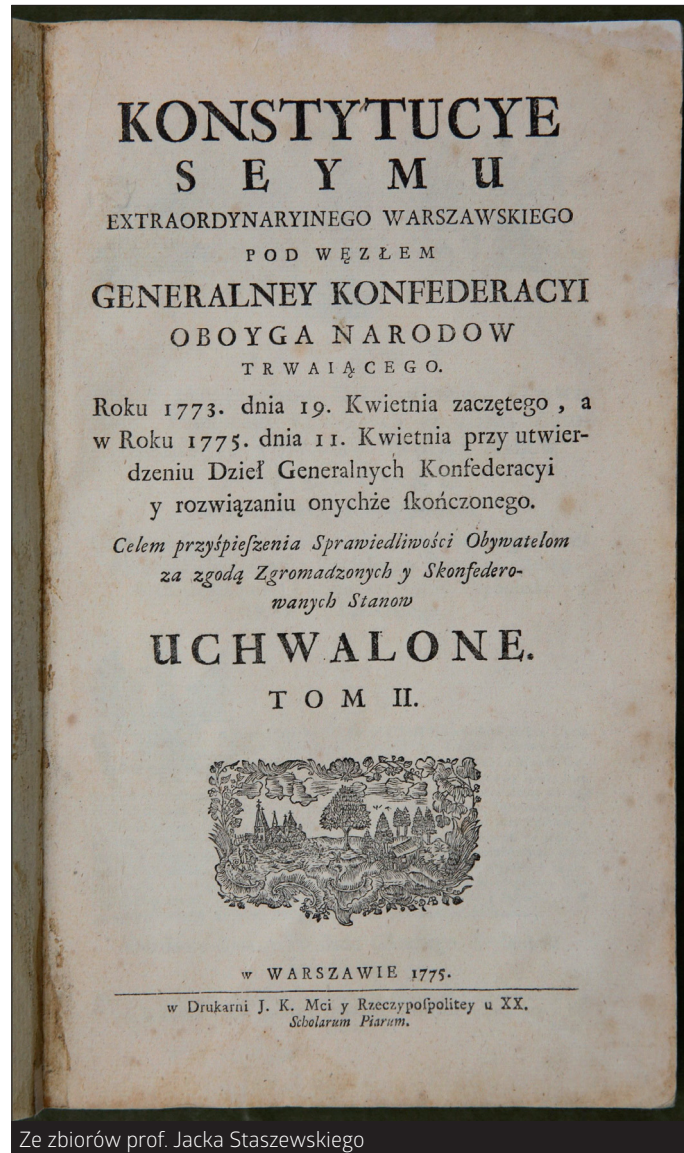
Z kolei duża liczba nowości wydawniczych otrzymywanych od autorów, redaktorów publikacji, oficyn wydawniczych wynika również z prestiżu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w świecie nauki. Darczyńcy spoza Torunia często podkreślają, że zależy im, aby rezultaty ich pracy naukowej były dostępne na naszym Uniwersytecie.

W 2015 roku w tym zakresie nic się nie zmieniło. I tym razem biblioteka pozyskała kilka dużych liczbowo i wartościowych pod względem naukowym księgozbiorów, setki woluminów nowości wydawniczych, wreszcie zbiory specjalne przekazane przez kolekcjonerów i bibliofilów. W pierwszym rzędzie należy wymienić fragment księgozbioru wybitnego historyka prof. Jacka Staszewskiego (1933–2013), który to zbiór partiami trafiał do biblioteki od połowy 2012 roku do początku 2015 roku. W sumie placówka posiada obecnie 300 publikacji naukowych głównie z XIX i XX wieku, zarówno polskojęzycznych, jak i obcojęzycznych, z jego księgozbioru. Do najcenniejszych książek należy jedenaście woluminów starych druków z rodzinnej biblioteki profesora, które odziedziczył od płockich prawników: ojca Jerzego Staszewskiego (1890–1968) i dziadka Dominika Staszewskiego (1861–1926). Przekazywanie kolejnych partii księgozbioru kontynuowała jego żona, prof. Jadwiga Staszewska.

Kolejny dar książek historycznych, tym razem z księgozbioru przedwcześnie zmarłego historyka i archiwisty dr. Witolda Szczuczki (1947–2012), trafił do Biblioteki Głównej dzięki uprzejmości jego żony, Jadwigi Szczuczko. To już kolejny zbiór pochodzący od toruńskich historyków. W poprzednich latach do biblioteki trafiły księgozbiory lub ich fragmenty m.in. byłego rektora UMK, prof. Sławomira Kalembki (1936–2009) oraz mediewistów: prof. Antoniego Czacharowskiego (1931–2005) i prof. Zenona Huberta Nowaka (1934–1999). Około tysiąca książek z zakresu szeroko rozumianej humanistyki podarowała prof. Teresa Dunin-Karwicka, emerytowany pracownik Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK. Interesujące ze względu na proveniencję książki przekazała prof. Danuta Janicka z Wydziału Prawa i Administracji. Wśród darowanych publikacji znajdowały się książki z biblioteki wybitnego prawnika, rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, prof. Karola Koranyiego (1897–1964). W minionym roku

Grzegorz Szturo

NOWE DARY W BIBLIOTECE UNIwersyteckiej

Ze zbiorów prof. Jacka Staszewskiego

udało się znacznie uzupełnić zbiory literatury francuskojęzycznej – dzięki przekazaniu do biblioteki około pięciu tysięcy woluminów przez toruński oddział Alliance Française. Warto dodać, iż w ostatnim pięcioleciu zbiory biblioteki zostały znacznie wzbogacone, głównie dzięki darom, o literaturę w językach niemieckim i hiszpańskim. Stworzono też Czytelnię Centrum Języka i Kultury Chińskiej, gdzie znajduje się około tysiąca książek i czasopism w języku chińskim.

Znaczny wzrost odnotowano w zakresie kompletowania polskich wydawnictw emigracyjnych, głównie periodycznych. Do Torunia na początku 2015 roku sprowadzono z Biblioteki Narodowej ponad 50 tysięcy numerów polskiej prasy wydawanej w okresie powojennym na całym świecie. Była to kolejna partia emigracyjnych wydawnictw, które w ciągu ostatnich lat otrzymaliśmy z Biblioteki Narodowej. Dodatkowo do Archiwum Emigracji trafiły kolejne spuścizny przedstawicieli polskiej emigracji na świecie.

W ubiegłym roku pozyskano bezpłatnie nowości wydawnicze z zakresu prawa, ekonomii i zarządzania dzięki warszawskiej firmie KPMG oraz renomowanemu wydawnictwu Wolter Kluwers. Literaturę dotyczącą sztuk pięknych przekazał po raz kolejny Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata oraz toruńskie Wydawnictwo Tako. Nieocenionym źródłem pozyskiwania nowości są naukowcy z całego świata, którzy przesyłają bezpłatnie swoje publikacje w celu odnotowania w bibliografiach tworzonych w Pracowni Pomorzoznawczej przez zespół starszej kustosz dyplomowanej Urszuli Zaborskiej. Nowości wydawnicze autorstwa lub współautorstwa pracowników Uniwersytetu trafiają również do Sekcji Bibliografii Publikacji Pracowników UMK i Analiz Bibliometrycznych. Po uwzględnieniu ich w bazie Expertus prace te są wcielane do zbiorów Biblioteki.

Stałymi darczyńcami książek są absolwenci Uniwersytetu rozsiani po całym kraju. Nie ma miesiąca, aby do Biblioteki Głównej nie zgłaszali się byli studenci UMK z propozycją nieodpłatnego przekazania książek.

W 2015 roku zasoby zbiorów specjalnych również zostały wzbogacone kolejnymi materiałami przekazanymi przez ofiarodawców. Biblioteka otrzymała materiały rękopiśmienne Stefana Burhardta (1989–1991), organizatora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, dyrektora Biblioteki Głównej w latach 1945–1949. Pozyskane od warszawskiego muzykologa i bibliografa Andrzeja Spóza rękopisy stanowią materiały dotyczące katalogu polonezów, który opracował S. Burhardt, a który częściowo został opublikowany przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Interesujące materiały dotyczące życia naukowego i kulturalnego Torunia biblioteka pozyskała ze zbiorów Tadeusza Zakrzewskiego (1922–2014), redaktora naczelnego „Rocznika Toruńskiego” w latach 1975–1994, prezesa Towarzystwa Bibliofilów im. Joachima Lelewela. Anna Zakrzewska przekazała m.in. dokumentację działalności tego wybitnego bibliofila, fotografie i maszynopisy dotyczące działalności Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Towarzystwa Miłośników Torunia oraz różnego rodzaju regionalne druki ulotne. Kolekcję zbiorów T. Zakrzewskiego uzupełniła również Aleksan-

dra Kuczborska, która przekazała dziesięć sztambuchów z końca XIX i początku XX stulecia. Ciekawe materiały dotyczące przeszłości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika biblioteka otrzymała od swego byłego pracownika, bibliofila Stanisława Wasilewskiego. W 2015 roku przekazał on około 300 diapozytów fotografii z wycieczek krajowych i zagranicznych pracowników Uniwersytetu, które odbyły się na początku lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. W latach poprzednich od tego darczyńcy wpłynęło również kilkanaście maszynopisów o tematyce regionalnej, kronika klasowa Gimnazjum Państwowego im. Elizy Orzeszkowej w Wilnie oraz około dwóch tysięcy woluminów książek. Bogate zbiory graficzne Biblioteki Uniwersyteckiej zostały wzbogacone o oryginalne prace toruńskiej artystki Małgorzaty Iwanowskiej-Ludwińskiej. Był to jej kolejny dar, w 2012 roku przekazała ona ponad 200 swoich prac artystycznych oraz archiwalia rodzinne, m.in. po swym ojcu, lekarzu Wacławie Iwanowskim (1895–1975), który swoją działalność zawodową w 1930 roku związał z Ciechocinkiem, gdzie przez wiele lat pełnił funkcję naczelnego lekarza kurortu. Bogaty zbiór ponad 700 negatywów przekazała Karolina Falleńczyk. Stanowią one dokumentację rozwoju podtoruńskiego Otłoczyna, który stał się w okresie międzywojennym popularnym miejscem wypoczynku wśród mieszkańców Torunia, głównie dla oficerów toruńskiego garnizonu. Kolekcję ekslibrisów

uzupełniły kolejne znaki książkowe przekazane przez grudziądzkiego kolekcjonera Henryka Stopikowskiego, który w 2012 roku podarował około 12 tysięcy obiektów. Do kolekcji starych druków trafił natomiast kalendarz starocerkiewno-słowiański z XVIII stulecia, przekazany z Wydziału Filologicznego.

W 2015 roku zostało odnotowanych niemal sześćuset darczyńców z całego kraju oraz z zagranicy. W tym miejscu należą się szczególne podziękowania tym wszystkim, którzy postanowili wesprzeć starania budowania wartościowego księgozbioru Biblioteki Głównej. Dotyczy to przede wszystkim wszystkich darczyńców, ale nie można zapominać o dziesiątkach osób z bibliotek Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i innych księżnic krajowych i zagranicznych czy wreszcie o pracownikach naukowych, którzy niejednokrotnie byli inicjatorami i pośrednikami w pozyskaniu wartościowych materiałów. Nie sposób stworzyć dobrej biblioteki, jeśli nie ma ona wsparcia ze strony środowiska, w którym i dla którego funkcjonuje. W ubiegłym roku, tak jak w całej historii toruńskiego uniwersytetu, Biblioteka mogła liczyć na wsparcie licznych przyjaciół.

*Autor jest kierownikiem Oddziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej UMK.
Zdjęcia: Piotr Kurek*

Starocerkiewny kalendarz